

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΘΕΜΑ:
LECTIO XXII

Δανάη Γεωργιάδου, Σύμβουλος Λατινικών, Β.Δ.
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία

Υπεύθυνος ΕΜΕ: Πέτρος Πέτρου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ XXII (Lectio altera et vicesima)
 ΠΡΟΤΡΟΠΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Υποτακτική

Υποτακτική ενεστώτα (ΔΓ σελ. 66, 70)

β, γ, δ συζυγίες	α συζυγία
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ	
delē-am, leg-am, audī-am να καταστρέφω, να διαβάζω, να ακούω Θέμα ενεστ. + καταλ. -am κτλ	(ama-em) am-em να αγαπώ Θέμα ενεστ. + καταλ. -em κτλ
ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ	
delē-ar, leg-ar, audī-ar να καταστρέφομαι, να διαβάζομαι, να ακούομαι Θέμα ενεστ. + καταλ. -ar κτλ	(ama-er) am-er να αγαπιέμαι Θέμα ενεστ. + καταλ. -er κτλ

- ✓ Πού νομίζετε ότι οφείλεται η διαφορά ανάμεσα στις καταλήξεις των β, γ, δ συζυγιών και της α συζυγίας;
 - ✓ Συγκρίνετε όλες τις καταλήξεις με αυτές της υποτακτικής του sum. Τι παρατηρείτε;

ΚΛΙΣΗ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ				ΕΝΕΣΤ. sum
Α'	Β'	Γ'	Δ'	sum
(ama-)				
am-em	delē-am	leg-am	audī-am	sim
am-es	dele-as	leg-as	audi-as	sis
am-et	dele-at	leg-at	audi-at	sit
am-ēmus	dele-āmus	leg-āmus	audi-āmus	simus
am-ētis	dele-atis	leg-atis	audi-atis	sitis
am-ent	dele-ant	leg-ant	audi-ant	sint

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ			
A'	B'	Γ'	Δ'
(ama-)			
am-er	delē-ar	leg-ar	audi-ar
am-ēris	dele-āris	leg-āris	audi-āris
am-etur	dele-atur	leg-atur	audi-atur
am-emur	dele-amur	leg-amur	audi-amur
am-emīni	dele-amīni	leg-amīni	audi-amīni
am-entur	dele-antur	leg-antur	audi-antur

✓ Βλ. βιβλίο, παρατήρηση 2:

1. για τη **σχέση της υποτακτικής με την οριστική:**

υποκειμενική έκφραση – αντικειμενική έκφραση

2. για τη **χρήση της υποτακτικής στις κύριες προτάσεις:**

- δυνητική – απορηματική – απραγματοποίητου
- προτρεπτική – ευχετική – παραχωρητική

Λεξιλόγιο

imitor, imitātus sum, imitāri, αποθ.α': μιμούμαι / noster, nostra, nostrum (κτητ. αντ.): δικός μας / innumerabilis -is -e: αμέτρητος / alius -a -ud (αντ. επίθ., ΛΓ σελ.48): άλλος / qui, quae, quod (αναφ. αντ.): ο οποίος, που / hic, haec, hoc (δεικτ. αντ.): αυτός / res publica, rei publicae, θ.: πολιτεία, κράτος / stabilio, stabilīni, stabilitum, stabilīre, δ': στεριώνω / quos: eos / equidem (επίρρ.): εγώ βέβαια / immortalis -is -e: αθάνατος / deus -ī, αρ.2: θεός / coetus -us, αρ.4: «χορεία», συνάθροιση / repōno, -posūi, -positum, -ponere (re + pono), γ': τοποθετώ / in deōrum coētu ac numero repōno: τους δίνω μια θέση ανάμεσα στους θεούς / pareo, parūi, paritum, parēre (+δοτ.), β': υπακούω / senātus -us, αρ.4: σύγκλητος / consulo, consulūi, consultum, consulere (+δοτ.χαρ.) γ': φροντίζω για, προσέχω / boni-ōrum (πληθ.): οι καλοί πολίτες / praesens, praesentis (prae + sum): ο παρών, τωρινός, της στιγμής / neglego (negligo), neglēxi, neglectum, neglegere (nec + lego), γ': αδιαφορώ για / fructus -us, αρ.4: καρπός, ωφέλεια, κέρδος / posteritas -ātis, θ.3: μέλλον, οι μεταγενέστεροι / gloria -ae, θ.1: δόξα / servio, servīni, servitum, servīre (+δοτ.), δ': υπηρετώ / optimus -a -um (υπερθ. του bonus): άριστος / puto, α': νομίζω, θεωρώ / rectissimus -a -um (υπερθ. του rectus): ο πιο σωστός / spero, α': ελπίζω / volo, volūi, velle (ανώμαλο, ΛΓ σελ. 88), γ': θέλω / fero, tuli, latum, ferre (ανώμαλο, ΛΓ σελ. 89), γ': υπομένω / accīdo, accīdi, accidere (ad + cado, cecīdi, casum, cadere: πέφτω), γ': πέφτω κάτω / accīdit: συμβαίνει / arbitror, arbitrātus sum, arbitrāri, αποθ.α': νομίζω, πιστεύω / fortis -is -e: δυνατός, ανδρείος / corpus, corpōris, ουδ.3: σώμα / vir, viri, αρ.2: άνδρας / magnus -a -um: μεγάλος / homo, homīnis, αρ.3: άνθρωπος / mortālis -is -e: θνητός / sum, fui, esse: ειμί / animus -ī, αρ.2: ψυχή / animi motus: οι δυνάμεις της ψυχής, οι πνευματικές δραστηριότητες / vero (επίρρ.) όμως / motus -us, αρ.4: κίνηση / virtus -ūtis, θ.3: αρετή / sempiternus -a -um αιώνιος

✓ Σύγκρινε:

caedo, cecīdi, caesum, caedēre, γ': κόβω / occīdo (ob+ caedo), occīdi, occīsum, occidēre, γ': σκοτώνω
cado, cecīdi, casum, cadēre, γ': πέφτω / accīdo (ad+ cado), accīdi, accidēre, γ': πέφτω κάτω / accidit:
 συμβαίνει

✓ **Αποθετικά ρήματα (ΛΓ σελ. 74-75):**

Πρόσεξε τη σημασία, τους αρχικούς χρόνους και την κλίση τους:

π.χ. imitor, imitātus sum, imitāri, α': μιμούμαι

arbitror, arbitrātus sum, arbitrāri, α': νομίζω

patior, passus sum, pati, γ': ανέχομαι, υπομένω (ΛΓ σελ. 77-79)

morior, mortuus sum, mori, γ': πεθαίνω

sequor, secūtus sum, sequi, γ': ακολουθώ

✓ **Ανώμαλα ρήματα:**

Πρόσεξε τους αρχικούς χρόνους και την κλίση των:

fiō, factus sum, fiēri, γ': γίνομαι (ΛΓ σελ. 90-91)

(παθητικό του: facio, feci, factum, facēre, γ': κάνω)

fero, tuli, latum, ferre, γ': φέρνω, υπομένω (ΛΓ σελ. 89-90)

(fertur: λέγεται)

Ενδεικτικές δραστηριότητες

(για την τάξη ή / και το σπίτι)

1. Να μεταφράσετε το κείμενο του μαθήματος στα Ελληνικά.
2. Να κλίνετε τα ρήματα του κειμένου στην υποτακτική ενεστώτα, στη φωνή στην οποία βρίσκονται.
3. Να κάνετε τις ασκήσεις του βιβλίου.
4. Να μεταφράσετε τις προτάσεις της άσκησης 1 του βιβλίου στα Ελληνικά (προσοχή στη μετάφραση της υποτακτικής!).
5. Να εντάξετε τους τύπους στον πιο κάτω πίνακα και να συμπληρώσετε τις πτώσεις που λείπουν και στους δύο αριθμούς.

alios, praesentes fructus, corpus mortale, motus, hanc rem publicam, numero, bonis

	Ένικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Γενική		
Δοτική		
Αιτιατική		
Αφαιρετική		

6. Να δηλώσετε ποια από τις δύο επιλογές που σας δίνεται είναι η ορθή.

alios	έχει ονομ. ενικού ουδετέρου:	alium	aliud
senatui	είναι γένους:	αρσενικού	θηλυκού

fructus	έχει γενική ενικού:	fructus	fructi
in numero	είναι σε πτώση:	δοτική	αφαιρετική
putemus	είναι σε έγκλιση:	οριστική	υποτακτική
rectissimum	είναι αιτιατική:	αρσενικού	ουδετέρου

7. α) Να αναγνωρίσετε γραμματικώς τους πιο κάτω ρηματικούς τύπους.
β) Να κάνετε χρονική αντικατάσταση.

	paremus	consulebant	feres	neglexit	imitamur	serviebatur	repositus es
ενεστ.							
παρατ.							
μέλλ.							
παρακ.							
υπερσ.							
τετ.μ.							

8. Να γράψετε τα απαρέμφατα των πιο κάτω ρημάτων σε όλους τους χρόνους και των δύο φωνών που γνωρίζετε.

	spero	repono	servio	neglego
ενεργ. φ.				
παθητ. φ.				

9. Να υποδείξετε πού τονίζονται οι πιο κάτω λέξεις και να εξηγήσετε το γιατί. reponere, patriam, rectissimum, amamus, virtūtis, sempiternam
10. Να σκεφτείτε και να γράψετε, για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου, αν υπάρχουν λέξεις:
- ομόρριζες με αυτήν στα Αρχαία Ελληνικά και/ή
 - παράγωγες από αυτήν σε νεότερες – νεολατινικές γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά κτλ)
11. Να γράψετε λίγα λόγια (από εγκυκλοπαίδεια ή από το διαδίκτυο) για την οικογένεια των Σκιπιώνων στην Αρχαία Ρώμη. Ποιους επιφανείς άνδρες της οικογένειας αυτής γνωρίσαμε στα μαθήματά μας;